

ירגנטרוף ידית

פון טויזנט איר, אליטראטור
צישריבן א פולן בארכט פון
זונע אופטונג באשך פונעם
פארגןגענען איר, געוונטעלע
מענטשייט בבל, אין אלע
צייטן, מיר ווילן זיך טוילן מיט
אונדזער, אוצח.

לייער חברים פון סידנאי, איר
באגרס איה און נאמען פון
דאם, פארשטייט זיך, נישט
מענעלע, איר ווועט דארפן צו
אלע וונטהופנוקען. כאטש מיר
ארינניין אלע וויכטיקע פאקטן
זיך מיט איר און מיר ארבעטן
טעת: די צאל מיטנילדער, די
פירות, דער בעליך, די פראַ
גראמען איערער, ווי אפט מען
טרפעט זיך, דאס ארט, ספצעיעַ
לע אונטערגעמנגען און פלאַ
נער פארן קומענדיקן איר, דער
וילט אים נאָר מאָן. ער מוו
אנקמען אין ניריאָר פארן
22 טון דעצעמבער.

אל דאס גוטס,
מייט ברידערלעכן גוטס,
דוד-הערש ראסקסעס
פארן יוננרטוף.

רוכ-קאמיטעם איז מהויב אן-
צישריבן א פולן בארכט פון
זונע אופטונג באשך פונעם
פארגןגענען איר, געוונטעלע
מענטשייט בבל, אין אלע
צייטן, מיר ווילן זיך טוילן מיט
אונדזער, אוצח.

לייער חברים פון סידנאי, איר
באגרס איה און נאמען פון
דאם, פארשטייט זיך, נישט
מענעלע, איר ווועט דארפן צו
אלע וונטהופנוקען. כאטש מיר
ארינניין אלע וויכטיקע פאקטן
זיך מיט איר און מיר ארבעטן
טעת: די צאל מיטנילדער, די
פירות, דער בעליך, די פראַ
גראמען איערער, ווי אפט מען
טרפעט זיך, דאס ארט, ספצעיעַ
לע אונטערגעמנגען און פלאַ
נער פארן קומענדיקן איר, דער
וילט אים נאָר מאָן. ער מוו
אנקמען אין ניריאָר פארן
22 טון דעצעמבער.

אין נאָר א וויכטיקע זיך.
אינעם 4 טון נומער ווועט פארַ
שריבן, איז איר העלט ארטיס-
געבן דעם ישורנאָל. דה, איז
מיר אַנערקענען איר זיך זיך
אַפְּצִיעַלֶּעֶר צוֹוִיגַּן דער באָ
ווענונג. אַבְּעַר זיך אַפְּצִיעַלֶּעֶר
לער טיל פונעם ווונטראָפַּה האָט
אָוִוֵּף צו געוינגען ניע יוננרט-
רוּפַּה, ווונטלאַכַּע ווּאַס קענען
יְוִוִּיש אָוּן ווּלְּן הַעֲלָפָן בְּיַי אָנוּ-
דוּעָר אַרְבָּעַט.

טַרְעַפְּן צוֹוִישׁ זיך
אוֹוִוְרַסְטִּיטַעַט אָוִוְהַ צִוְּזִוְּן
גְּרִוְוִוְן אַנְיִירְ אַרְבָּעַט אָיִן
יְוִוִּינְטְּרוֹפַּה טַעַטְקִיְּתִּים.

יְוִוִּינְטְּרוֹפַּה! בְּלִזְמוֹן אַיְר
הָאָט צִוְּיַת, בְּזַי דַּי לִימְדִים אָוִוֵּף
דַּי אָוְנוּוּוּרְסִיטַעַט הַיְּבָן זיך
וּוִידְעַר אָז, נַוְצַט אָוִוֵּס דַּי צִוְּיַת
אָוִוֵּף צו געוינגען ניע יוננרט-
רוּפַּה, ווונטלאַכַּע ווּאַס קענען
יְוִוִּיש אָוּן ווּלְּן הַעֲלָפָן בְּיַי אָנוּ-
דוּעָר אַרְבָּעַט.

פָּאַר יְוִוִּינְטְּרוֹפַּה
בְּלִזְמוֹן אַיְר.

דַּעַם 11 כּוֹן נָאוּעַמְבָּעַר 1965.

לייער חברים פונעם
סידנאי יוננרטוף!
וּאַס הָעָרָט זיך עַפְּעַם בְּזַי
אַיְר? צִי הָאָט אַיְר צִוְּגַּזְוִין
נִיעַ מִיטְגְּלִירְעַדְרַה? ווי נִיעַן דַּי
זִוְּגַּעַן?

בְּיַי אָנוּדוֹז מָטוֹן זיך מַשְׁיַת
אַיְן סָאָרָאנְטָא (קָנָאָדָע). הָאָבָּן
מִיר גַּשְׁאָפְּן אַ קָּמִיטַעַט פָּוֹן
18 יְוִוִּינְטְּרוֹף, אַיְן קָאָגְנְדָּעַר דָּאָלָאָרְן
רַעֲבַעַן מִיר \$2.25 אַיְר
(\$1.25 פָּאַר פִּיר נָוּמָעָן) אָוּן
נָאָר מִיט פָּאַפִּיר. פָּאַפִּיר
דָּעַאלָן נָאָר מִיט אַיְר
דָּאָרְוַעַן גַּעַלְתָּן. אַ וִשְׁוְרָנָאָל
וּוְעַרְתָּן נִישְׁתַּגְּדַעַת מִיט אַיְר
אַפְּרַט נִישְׁתַּגְּדַעַת מִיט אַיְר
אַרְוִוְהָעָלָפַן. שָׁאַפְּט אַבְּאָנְטָעַן
אַרְוִוְהָעָלָפַן. שָׁאַפְּט אַבְּאָנְטָעַן
אַוְן בִּיְשְׁטַיְוָרְגָּוּנָן פָּאַר
יְוִוִּינְטְּרוֹף, אַיְן קָאָגְנְדָּעַר דָּאָלָאָרְן
רַעֲבַעַן מִיר \$2.25 אַיְר
(\$1.25 פָּאַר פִּיר נָוּמָעָן) אָוּן
נָאָר מִיט פָּאַפִּיר. פָּאַפִּיר
דָּעַאלָן נָאָר מִיט אַיְר
צִי אַיְעַד דָּאָלָאָר (אַיְר אַרְבָּעַט
אַיְצַט אָוִוֵּף דָּאָלָאָר, נִיְזָן?) אָיִן
גַּלְיַיך צו אָנוּדוֹזָרְן. דָּאָרְפַּט אַיְר
אַלְיַין אַוְיסְרַעַכְעַן ווּיפְּלַעַט דָּאָס
קָוָט אָוִוֵּס אָיִן אַיְעַד גַּעַלְתָּן. דַּי
נָעַרְנַעַט אַיְר אַיְעַד גַּעַלְתָּן
זַעַמְעַן פָּוֹן אַלְעַ אַבְּאָנְטָעַן ווּאַס
גַּבְּוֹן אַבְּעַר \$2.25 ווּרְעַן גַּעַלְתָּן
דָּרְקָוָט אַיְנָעָם וּשְׂוֹרָנָאָל. אַיְנָאָל
נָעַקְעַפְּס אַפְּרַט אַרְקְוִיפְּן זיך פָּאַר
פָּעַרְטְּלִיְּ-אַרְשְׁרַפְּט אַנוּזָּרְן אָיִן
דָּרְשַׁיְנַעַן. אַיְר ווּאַס נִיט
יְוִוִּינְטְּרוֹפַּה. שְׁרִיבַּט אָנוּדוֹז
גַּיְכָן דַּעַרְהָאָלָטָן. דַּעַם 27 דַּעַר
צִעְמַבָּעַר קָוָט פָּאַר דַּעַר צִוְּוִיר
טַעַר יְעַלְעַכְעַר צִוְּזִוְּנָה
פָּוֹנָעָם יְוִוִּינְטְּרוֹפַּה אָיִן נִירְיאָר.
אָוּן טַאַפְּעַז ווּנְעַן דַּעַם ווּלְּ אַיְר
אַיְצַט שְׁרִיבַּן.

דַּעַר צִוְּזִוְּנָה פָּאַר אָיִן דַּעַר
הַוִּיפְּטַוְּנָט פָּוֹן אַיְר אַרְ-
בָּטָם. עַס קָוָט זיך צִוְּוִיר אָלָע
מִיטְגְּלִירְעַדְרַה, סִי דַּי אַקְטִיוּעַ,
סִי דַּי פָּעַרְפָּרְעַע. עַס קָוָט

סידניער יידישע נייעם

1965

1965

"יוגנשטיין"

עד אין געוויסע הינזיכטן אַסְטָן
אַסְטָן בעסער. לְמַשֵּׁל, אַיְדָה טוֹט
אלְעַזְלָאוּין, אוֹן כָּמַעַט אַלְעַבָּאָדָה
טִילְיאַקָּן זִיד אַיְן יַעֲדָר זִיכְוָנָה.
היַירְיאָדָה האָבוֹן מִיר זִיךְרָה פִּילָּן
פָּאַרְלָאוֹזָט אָרוֹהָה נַאֲסְטָרְעַדְרָעָנָרָה,
אוֹן וּוֹעֵן מִיר האָבוֹן יָאָה עַחַת
אַנְלָעְמִינָה זִיכְוָנָה, האָבוֹן
נַאֲרָה עַטְלָעָכָע אַנְטִילְגְּנָעָנוּמָעָן
איַן אַיְרָה. אוֹפֶן סְמָךְ פָּוּן אַיְשָׁעָה
רָע קָרְעָצָה באַרְיכָּתָן וּוֹעֵן מִיר
אַרְיִינְבָּרְעָנָנָעָן עַטְלָעָכָע וּוֹכְטָיָה
קָעָשָׁנִינוֹם אַיְן אַונְדוֹעָרָעָה פְּרָאָה
גְּרָאָמָעָן: פָּאַרְגָּעָסָט נִישְׁטָה, אוֹן
דָּעָר "וּגְנַטְרוֹף" (אַיְזָנִיטְעָלָה)
נַאֲרָה נִישְׁטָה אַיְדָה אַלְטָה, אוֹן מעָן
קָעָן נִישְׁטָה דָּעָרְוָאָרָטָן, אוֹן אלְעַזְלָאוּין
וְאַלְעַזְלָאוּין גָּלָאָטָה פָּוּן אַנְרָה
זָוָונְטִיק, דָּעָם 18ָטָן יוֹלִי האָבוֹן
סִדְנָאָי, 27 יְוִילִי 1965.

מיר געהאט אונדער חרשלעבן צוואזענטרער. מיר האבן גע-
האט א רעדפעראט פון הרב אבר-
ראמסטען, אויף דער טעמען:
„וואס איז זיינשקייט“. אנדער-
האלבן שעה החט הרב אברא-
ם סאן אויפגעוויקלט פאר די בחור-
רדים און מיידעלען פון „ווננט-
דוף“ זיינע מהשבות און איז
דען. אלע האבן זיך צונעהערט
מייט נרויס אוייפערקוזאמקיט
און מיר זענען אלע געווען
זיעער צופירין פון זיין רעדן.
מיר האבן געפלט, איז מיר
האבן עפֿעס געלערטן. אין די
שולן און אוניווערטטען לער-
גען מיר דאך נישט זענען יידיש-
קייט און נאך דורך לייענען און
פון אועלכע רעדפעראטן פענען
מיר געוויד וועגן.

זונטיק, דעם 22טן אוניגוט
טרעבן מיר זיך ווילדער צווזא-
מען, מיר וועלן האבן א רעדפער-
ראט פון מ. אלעקסאנדר אויה
דער טעמען: „וואס מיינט וועלט-
לאבע יידישקייט“. אונגע-
גען קינו יידיש וווארט. אונגע-
גען דער אינציגק באועונגנונג
הוינטצומאג וואס קען באמת
איבערקערן די היישע וועלט.
פאטענצעיל זענען מיר נאך א
שטארקע באועונגונג. צענדיילקער
טוויזנטער יונגעטלעבע רעדן
יידיש אויף דער וועלט. אונדער
ארכבעט איז צו מאכן פונעכ
יידיש-רדען, א יידישע אידיעא-
לאגען. וויל דער קאמפ פאר
מאמעלשלוון איז דאך א קאמפ
פאר א סולטור, א ליטעראטורה,
א שטיגנער-לעבן. דער קאמפ
פאר יידיש איז נלייכציגיט א
קאמה קענן אסימילאציע, און
א קאמפ פאר יידישער בא-
ווסטונגניזיט. מיר דארפֿן
קעטפֿן אויף צוויי פראנטן:
קענן די יידיש-רדער וואס ווילן
פארושועבן איז פארגעטן אונגע-
גען דער טיערען לשון, און קענן די
וואס קענען נישט קיון יידיש,
אונ ווילן אין זעיר לעבן נישט
העטנו קיון יידיש וווארט. אונגע-

מיר האבן געפֿילט, איזו מיר
האבן עפֿס געלערנט. איזו דיבּ
שולן און אוננווערטסיטעטן לער
גען מיר דאר נישט וועגן יידיש
קייט און נאר דורך ליינען און
פֿון אזעלכּע רעדעראנטן קענען
מיר געוויד ווערן.

זונטיך, דעם 22טן אויגנטסט
טרעפּן מיר זיך ווועדר צוואז
מען, מיר וועגן האבן אַרְעָפּעָ
ראט פֿון מ. אלעקסאנדר אויף
דעַר טעמע: "זאָס מיינט וועלט
לעבע יידישקייט".

שבת, דעם 28טן אויגנטסט
דעררייכּן, און אפשר דערפּאָר
וועט אונדווער באָאווענֶן ווערָן
שטערטשעָר און מער אַדְעָאָסִיסִ
טיש פֿון יאר צו יאד. אַבָּער
טעהָרָעָס זענען נישט די וויכּ
טיקטשׂ ואָקָן. וויכּטָק איזו, איזו
רעַר צִיל וְזִין דָעַ זַלְבָּעַר
נוֹטָעַ ערְטָעַר. ווילָן מיר דָא באָ
צַיְמָנָס דָאָנְשָׁעַן דָעַ פָּאָרוֹוָאָלָּ
טָוָונָג פּוֹנָעָם "פָּאָלְקָסְצַעְנָטָר"
פאר דָעַ פְּרִינְדְּלָעְבָּקִיט אָוּן
נוֹטָעַ באָצְיאָוָג צָם "יָוָנְטָרוֹפּ".
מיר זענען זיכּר, איז קוֹין שָׁוּם
"יָוָנְטָרוֹפּלָעָר" וועט נישט
אַדְרָכְלָאָזָן דִי טִיעָרָע גַּלְעָנָן
הוּיְתָה צוֹ האָבּוֹן פֿון דָעַ
זעַלְטָעָנָם יָדִישָׁן אָוּן קִינְסְטָלָע
רֵיְשָׁן אָוּן. קִינְד אָוּן קוֹיט
קָעָן דָאָךְ דָעַ נָאָמָעָן שָׁמָעוֹן
דוֹשְׁיָנָן.

אוֹנדְזָעַר סְעַדְרָעְטָאָרִין וועט
זִין בַּיִם אַרְיִינְגָּן אִין קָאנְ
סְעַרְוָאָטָאָרִיעָזָאל אָוּן אַלְעָ
יָוָנְטָרוֹפּלָעָר וועילָן קענען בַּיִ אַיְר
בַּאֲקָומָעַן דִי הנְּחָהָ-בְּיוּלָעָטָן.
מִיר רָופּן אַלְעָ "יָוָנְטָרוֹפּלָעָר"
זַיְ וְאַלְעָ נִישְׁתָּ קִומָעַן אַלְיָן,
נָאָר מִיטְבָּרָעָנָעָן מִיט זַיךְ
יָוָנְטָרוֹפּלָעָר, בְּחוּרִים אָוּן מִירָ
לָעַד, פֿון רָעְכָּטָס אָוּן לִינְקָסָם,
אַלְעָמָעָן, וְאָס פָּאָרְשְׁטָמִיעָן —
אַפְּלוֹ קוֹים — יָדִישָׁ זַיְ וְעַלְעַ
נִישְׁתָּ קוֹין חֲרָתָה האָבּן.

בְּעַלְאַ זִינְגָּעָר "יָוָנְטָרוֹפּ" סְעַדְרָעְטָרִיו אָוּן סִידָנִי **אַ בְּרִיוּ פֿון קָאנְגָּאָדָע**

דעַר 4 טָזָן يولִי, 1965.
טִיעָרָע אַוְיסְטָרָאַלִיעָר
יָוָנְטָרוֹפּנִיקָּעָס!

אַיְר כּוֹחַ פָּאָר אַיְר
וְוְנְדָרְלָעָכְן קָאמִיטָעָט. אַוְוָ
אַלְעָ יָדִישָׁ יְשָׁוּבִים גַּעַזְגָּעָן
גַּעַזְגָּעָן. וְעַן מַעַן חָאַט מִיר אַנְ
סִידָנִי אִיזוּ נַעַשְׁפָּן גַּעַזְגָּעָן אַ
"יָוָנְטָרוֹפּ"-קָאמִיטָעָט, בַּיִן אַיְר
שִׁיעָר נִישְׁתָּ מְשׁוֹנָעָ גַּעַזְגָּעָן
פֿון פְּרִידָן. אַבָּער אַיְר בַּיִן נָאָר
נָאָר "שָׁוֹלָ", נִישְׁתָּ "וְאָוֹ" נָאָר
אַלְעָ אַוְיסְגָּאָבָעָס פּוֹנָעָם פָּאָרָ
לָאָגָּן, דָעַ קָוּוֹלָאָלָּ אָוּן פּוֹנָעָם
יָיְוָא. אַיְר בַּיִן זַיְכָּעָד, אַיְר אַנְ
וּוֹלָעָ דָעַלְעָבָן דָעַמָּאָטָגָן, וְעַן
נִישְׁתָּ אַפְּנָאָרָן: דִי לָאָגָּן פֿון
אַוְנְדוּעָר קָולָטָור אַיְר אַשְׁוִיָּ
דָעַלְעָכָעָן.

שְׁטוּרְוִיכְלָוְנָגָעָן לְוִיעָרָן אַוְוָ
אַלְעָ זַיְטָן. לאַמְּרִיְרָהָפָּן, אַז
מִיר זענען נִישְׁתָּ גַּעַזְגָּעָן צָו
שְׁפָעָט, אַזְנָמָר קָעָנָעָן נָאָר
רָאָטָעָוָעָן דִי לָאָגָּעָ.

זַיְטָ מִיר אַלְעָ גַּעַזְגָּעָן אַזְנָמָר
שְׁטוּרְמָ. דָעַ מַאֲנְטָרָעָלָעָר
"יָוָנְטָרוֹפּ"-קָאמִיטָעָט נִירְסָט
אַיְר הָאָרְצִיקָּ.

אַל דָּאָס נָוָטָם,
דוֹדְ-הִירְשָׁ רָאָסְקָעָם
"יָוָנְטָרוֹפּ" סְעַדְרָעְטָרִיו אָוּן סִידָנִי.